УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум **05.04.2012.**

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију

21. март 2012. године, Научно-наставно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду Одлуком од 21.03.2012. године број 700/1 Научно-наставног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је комисија за оцену подобности докторанта Иване Тодоровић и предложене теме докторске дисертације "Дијахронијска анализа неких аспеката другости у англофоној књижевности".

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. др Биљана Ђорић Француски, доцент за ужу научну област Англистика, предмет Студије британске/америчке културе (2006), Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. др Александра Јовановић, доцент за ужу научну област Англистика, предмет Енглеска и америчка књижевност (2006), Филолошки факултет Универзитета у Београду
3. др Томислав Павловић, доцент за ужу научну област Енглеска књижевност и култура (2011), Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, Одсек за филологију, Катедра за англистику
4.
5.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Кандидаткиња Ивана Тодоровић рођена је 1985. године у Шапцу. Дипломирала је 2008. године на Филолошком факултету у Београду, на Катедри за англистику, са просечном оценом 9,65. Следеће године стекла је мастер диплому на тему *Popular and Modern in Modernism: T. S. Eliot's Poetry* , под менторством проф. др Радојке Вукчевић, а затим уписала докторске студије на Филолошком факултету у Београду. Испите на докторским студијама положила је са просечном оценом 9,75. Области научног интересовања и истраживања: колонијална и постколонијална англофона књижевност.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Popular and Modern in Modernism: T. S. Eliot's Poetry , необјављен мастер рад, одбрањен 1. 6. 2009. на Филолошком факултету у Београду.

1. „Мигрант као 'други': роман *Наслеђени губитак* Киран Десаи", *Наслеђе* 20, 2011, 261-270.
2. „Невербална комуникација у учионици", *Норма* 15/2, 2010, 191-200.
3. „'Црни су им коњи, црне потковице': психолошки аспекти тортуре у романима *Ишчекујући варваре* Џ. М. Куција и *Молитва* Вука Драшковића", *Друштвене кризе и (српска) књижевност и култура* , 2011, 77-92. (коауторство са Биљаном Ђорић Француски)
4. „О концепту субалтернитета: теоријско разматрање и примена у књижевности", *Folia Linguistica et Literaria* 5, 2011, 163-175.
5. „О етичности цивилизатора према варварском 'другом' у роману *Ишчекујући варваре* Џ. М. Куција", *Комуникација и култура,* 2012, у прилогу потврда о прихватању рада за објављивање.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат Ивана Тодоровић испуњава све услове за израду дисертације

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА
НАПОМЕНА:

За ментора је предложен/а др Биљана Ђорић Француски (звање) доцент Филолошког факултета у Београду, Катедра за англистику

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. "Dva lica Indije u pripovetkama Rut Praver Džabvale", Lice u jeziku, književnosti i kulturi, Beograd: Philologia, 2006, str. 35-46. UDK 821.111(540).09-32 Džabvala R. P. (ISBN 86-84461-09-6)

2. "Self as the Other in Novels by Anita and Kiran Desai", Middle Ground, Journal of Literary and Cultural Encounters, Faculty of Arts and Humanities, Moulay Slimane University, Beni Mellal, Morocco, 2007, Issue No. 1, pp. 234-242. (ISBN 9981-875-05-8)

3. "Od Glasova u gradu do Halabuke u voćnjaku guava: sve glasnije izražavanje nezadovoljstva likova u romanima pisaca postkolonijalne Indije", Glas u jeziku, književnosti i kulturi, Beograd: Philologia, 2007, str. 59-67. UDK 821.111(540).09-31 Desai A., 821.111(540).09-31 Desai K., 821.111(540).09"19" (ISBN 978-86-84461-12-6)

4. "Podela zemlje kao motiv u delima postkolonijalnih pisaca", "Književnost, društvo, politika" (Srpski jezik, književnost, umetnost : Zbornik radova sa naučnog skupa održanog na Filološko-umetničkom fakultetu u Kragujevcu 26. i 27. oktobra 2007. godine, Knjiga II), Kragujevac: Filum, 2008, str. 221-242. UDK 821.09:32(082), 821.09:316.344.32 (ISBN 978-86-85991-10-3 FF)

5. "Dark Side of Life for Women in Postcolonial Asia as Reflected in R.P. Jhabvala's Stories of Contempora

6. "Rut Praver Džabvala na našem jezičkom području", Jezici i kulture u kontaktu, Urednici: Igor Lakić, Na

7. "Reprezentacija kolonijalnih stereotipa u diskursu indijske književnosti dvadesetog veka", "Imperijalni o

Комисија сматра да Биљана Ђорић Француски испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област Англистика, колонијална и постколонијална англофона књижевност

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе (наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе Дијахронијска анализа неких аспеката другости у у англофоној књижевности **прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.**

2. предмета (проблема) истраживања

Опис теме:

У темељно аргументованом и детаљно образложеном предлогу теме, кандидаткиња Ивана Тодоровић бави се појмом другости у англофоној књижевности, полазећи од претпоставке да је англофона књижевност рефлектовала положај 'другог' у реалном друштвеном контексту.

Појам другости је, каже се у образложењу, у ширу употребу ушао захваљујући истраживањима у области изградње идентитета спроведеним од стране психоаналитичара, најпре Сигмунда Фројда, Жака Лакана и Јулије Кристеве. При томе, три стадијума у развоју субјекта које наводи Лакан препознају се као кључна. У првом стадијуму дете је *corps morcele* , фрагментирано тело неспособно да разликује Ја од 'другог', док тек у другом стадијуму (такозвани „стадијум огледала“), око 6. месеца живота, почиње процес конституисања сопства. Лакан не мисли нужно на некакво реално огледало, већ наглашава поглед мајке у којем дете види свој лик и који иницира процес формирања сопства. Последњи стадијум је стадијум Симболичког, који почиње када срећна дијада мајка-дете бива нарушена појавом оца, то јест када дете увиди да није једини објект мајчине жеље.

Кандидаткиња полази од претпоставке да 'други' није само резултат психичког процеса који описује Л

(отеловљен у мајци или оцу, у чијем погледу субјект постоји) односи на колонизатора, јер његов поглед конструише оквир у коме колонизовани субјект, попут детета, себе доживљава као зависног и инфериорног.

Издвојивши значајне претече у истраживању појма другости у књижевности, кандидаткиња затим указује на допринос своје будуће докторске дисертације. Тај допринос подразумевао би темељну анализу извесног броја књижевних дела англофоних писаца, путем које би се, полазећи од премисе да је књижевност одражавала постојеће друштвене ситуације, пратиле дијахронијске промене у односу према 'другом' од колонијалних почетака до данашњице. У одабраним делима трагало би се за примерима стварања 'другог' у оквиру различитих дискурса, као што су дискурси примитивизма, канибализма, егзотицизма, колонијализма, расизма, оријентализма и окцидентализма, који су, према мишљењу кандидаткиње, заузимали значајан простор у англофоној књижевности. Са циљем да темељно и детаљно проучи ову тему, кандидаткиња се одлучила за анализу различитих жанрова, те би рад обухватао интерпретације једне драме, девет романа и пет кратких прича, чиме би се остварил

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем достојан докторске дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од 97 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

1. Buruma, I. and A. Margalit. (2004). *Occidentalism: The West in the Eyes of Its Enemies* . New York: The Penguin Press.
2. Baba, H. (2004). *Smeštanje kulture* , prev. R. Jovanović. Beograd: Beogradski krug.
3. Fanon, F. (2008). *Black Skin, White Masks* . London: Pluto Press.
4. Freud, S. (2003). *The Uncanny* . London: Penguin Books Limited.
5. Hulme, P. (1986). *Colonial Encounters: Europe and the Native Caribbean, 1492-1797* . Cambridge: Cambridge University Press.
6. Kristeva, J. (1991). *Strangers to Ourselves.* New York: Columbia University Press.
7. Lacan, J. (1977). "The Mirror Stage as Formative of the Function of the *I* as Revealed in Psychoanalytic Experience." In: *Ecrits: A Selection* . London: Routledge.
8. Mos, Dž. (2005). *Istorija rasizma u Evropi* , prev. M. Matić. Beograd: Službeni glasnik.
9. Rabate, J. M. (2003). *The Cambridge Companion to Lacan.* Cambridge: Cambridge University Press.
10. Said, E. (2008). *Orijentalizam* , prev. D. Popović. Beograd: Biblioteka XX vek : Knjižara Krug.
11. Sartre, J. P. (2006). *Colonialism and Neocolonialism* . London and New York: Routledge.
12. Spivak, G. Ch. (1985). "The Rani of Sirmur: An Essay in Reading the Archives." *History and Theory* : 2
13. Spivak, G. Č. (2003). *Kritika postkolonijalnog uma* , prev. R. Mastilović. Beograd: Beogradski krug.
14. Todorov, C. (1994). *Mi i drugi: francuska misao o ljudskoj raznolikosti* , prev. B. Jelić, M. Perić i M. Z
15. Young, R. (1995). *Colonial Desire: Hybridity in Theory, Culture and Race* . London: Routledge.

4. циљеви истраживања

Циљеви

Циљ истраживања кандидаткиње јесте да покаже да је англофона књижевност верно рефлектовала однос према 'другом' у реалном друштвеном контексту и промене које је тај однос претрпео са протоком времена, те да се на основу читања одабраних дела англофоне књижевности могу извући значајни закључци о самом феномену другости.

Хипотезе

Кандидаткиња полази од хипотезе да је, иако је идеја о 'другом' постојала у неким облицима још од првих контаката између припадника различитих цивилизација, она добила на значају са почецима колонијалних освајања, као и да је англофона књижевност од тог периода до данас пратила конструисање и учвршћивање стереотипа према 'другом', његову честу дехуманизацију и ниподаштавање, али каткад и вредновање. Основна хипотеза изведена је из претходне - одражавајући однос према 'другом' у реалном свету, књижевност омогућава продубљивање знања о феномену другости. На основу ове хипотезе, каже се у образложењу, могу се извући још неке значајне хипотезе. Прво, да се феномен другости заснива на бинарности, то јест опозицији Ја/'други', односно (колективно) Ми/Они. Друго, да класификација иде и даље од поменуте матрице, те да и 'други' може да има властитог 'другог'. Треће, да сопство пројектује своје особине на 'другог', најчешће непожељне али понекад и пожељне, из чега се изводи и четврта хипотеза, да 'други', иако ређе, може да буде вреднован. Пета хипотеза односи се на став да је 'други' друштвена конструкција, што ће се доказивати примерима где је 'други' попримао различита значења са променом друштвено-историјских околности. Шеста хипотеза у блиској вези је са претходном, а тиче се убеђења да је омаловажавање 'другог' било у функцији оправдања колонијалних освајања, односно економског искоришћавања у савремено доба. Седма хипотеза односи се на тврдњу да са променом социо-политичке ситуације 'други' може да постане 'Други', и коначно, последња хипотеза гласи да је идеја о 'другом' присутна и у савремено доба, што ће се показати кроз бројне примере из савремене књижевности.
Комисија закључује да су хипотезе темељно изложене и прикладне за тему предложене докторске дисертације.

5. очекивани резултати

Кандидаткиња очекује да детаљним разматрањем примера из одабраних дела поткрепи сваку од хипотеза и на тај начин успешно аргументује своју основну премису – да је англофона књижевност одражавала положај 'другог' у реалном свету, чиме је омогућено обелодањивање неких аспеката феномена другости.

6. план рада

Кандидаткиња би организовала рад на следећи начин: рад би обухватао увод, четири главна поглавља и закључак. У уводу би се представили предмет и циљ истраживања, теоријски оквир, претходна истраживања о феномену другости и методе које би се користиле при интерпретацији. Четири главна поглавља имала би за циљ да поткрепе хипотезе од којих рад полази. При томе, прво поглавље било би посвећено односу према 'другом' у контексту колонијализма; друго поглавље изучавало би феномен другости из перспективе дискурса расизма; у трећем поглављу истраживао би се феномен другости у оквиру дискурса оријентализма и окцидентализма, док би се четврто поглавље бавило положајем 'другог' у савремено доба, или прецизније, ставовима према мигранту као типичном 'другом' након деколонизације.
Комисија закључује да приложени план рада и опсежна почетна радна библиографија сведоче о темељној припремљености кандидаткиње за рад на изради докторске дисертације.

7. методе истраживања

У истраживању би се применили аналитичко-интерпретативни метод, генерализација и индукција. На основу детаљне библиографије теоријских и књижевних дела, извела би се кључна питања релевантна за тему дисертације и направио корпус репрезентативних дела за сваки од наведених сегмената рада, а затим би се применили теоријски постулати на респективне сегменте и интерпретирала одабрана дела у постојећим оквирима психоаналитичке и постколонијалне теорије. Коначно, кандидаткиња би методама генерализације и индукције на основу појединачних и конкретних примера извела опште закључке.
Комисија закључује да су одабране методе истраживања одговарајуће за тему предложене докторске дисертације.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА:
НАПОМЕНА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је Ивана Тодоровић подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области колонијалне и постколонијалне англофоне књижевности.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Биљана Ђорић Француски подобан/на за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Иване Тодоровић
и предложене теме докторске дисертације

"Дијахронијска анализа неких аспеката другости у англофоној књижевности"

а да се за ментора именује Биљана Ђорић Француски
доцент (звање) Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1.

2.

3.

4.

5.